

EUROOPA KOHTU OTSUS

17. mai 1972¹

[...]

Kohtuasjas 93/71,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Pretore di Lonato esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Orsolina Leonesio, Monica (Brescia provints, Itaalia) talupidaja,

ja

Itaalia Vabariigi Põllumajandus- ja Metsandusministeerium,

eelotsust järgmiste sätete tõlgendamise kohta:

- nõukogu 6. oktoobri 1969. aasta määruse (EMÜ) nr 1975/69, millega kehtestatakse eelkõige lehmade tapatoetuste süsteem (EÜT L 252, lk 1), artiklid 1–4;

- komisjoni 4. novembri 1969. aasta määruse (EMÜ) nr 2195/69, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad nimetatud süsteemi rakendamiseks (EÜT L 278, lk 6), artiklid 3–11,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed J. Mertens de Wilmars ja H. Kutscher (ettekandja), kohtunikud A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco ja P. Pescatore,

kohtujurist: K. Roemer,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

OTSUSE

[...]

Põhjendused

¹

1) Oma 3. novembri 1971. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 17. novembril 1971, esitas Pretore di Lonato Euroopa Kohtule kaks küsimust, mis puudutasid

¹ Kohtumenetluse keel: itaalia.

nõukogu 6. oktoobri 1969. aasta määruse (EMÜ) nr 1975/69 ja komisjoni 4. novembri 1969. aasta määruse (EMÜ) nr 2195/69 tõlgendamist peamiselt seoses talupidajatele lüpsilehmade tapmiseks toetuste andmisega.

2 Esimese küsimusega küsitakse Euroopa Kohtult, „kas määruse nr 1975/69 ja määruse nr 2195/69 sätted on Itaalia õiguskorras vahetult kohaldatavad ja, kui sellele küsimusele vastatakse jaatavalt, siis kas nad annavad üksikisikutele õigused, mida siseriiklikud kohtud kaitsma peavad”.

Teise küsimusega küsitakse peamiselt seda, kas nimetatud määrused annavad tapatoetuste küsimuses asjaomasele talupidajale määruse nr 2195/69 artikli 5 lõigetes 1 ja 2 ning artiklites 6 ja 9 sätestatud tingimuste täitmise korral oma liikmesriigilt nimetatud toetuse saamise õiguse – õiguse, mida siseriiklik kohus peab kohe kaitsma ning millele nimetatud liikmesriik ei saa seada lisatingimusi, eriti mis puudutab määruse nr 2195/69 artiklist 10 tulenevat maksetähtaega.

3 Nimetatud küsimused esitati Euroopa Kohtule seoses asjaoluga, et põhikohtuasja hageja, leides, et ta oli täitnud kõik eespool nimetatud määrustes lüpsilehmade tapatoetuse saamiseks seatud tingimused, esitas Pretore di Lonato’le nõude, et Itaalia Põllumajandus- ja Metsandusministeeriumi kohustataks seda toetust maksma.

Lisaks ilmneb kohtuasja dokumentidest, et kuigi siseriiklikud asutused on andnud toetust „ajutise loa” alusel, peatasid nad selle maksmise põhjusel, et Itaalia parlament peab eelnevalt vastu võtma õigusnormid, millega eraldatakse vajalikud rahalised vahendid.

4 Kuna need kaks küsimust on tihedalt seotud, võib neile vastata korraga.

5 2) Asutamislepingu artikli 189 teine lõik sätestab, et määrust kohaldatakse „üldiselt” ja see on „vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides”.

Järelikult on sellel oma laadi ja eesmärgi tõttu ühenduse õiguse allikate süsteemis vahetu õigusmõju ning sellisena saab see anda üksikisikutele õigusi, mida siseriiklikud kohtud kaitsma peavad.

6 Kuna tegu on nõudeõigustega riigi vastu, siis tekivad need õigused juhul, kui määruses sätestatud tingimused on täidetud ning nende õiguste teostamist ei tohi siseriiklikul tasandil seada sõltuvusse muudest rakendussätetest peale nende, mida nimetatud määruses endas võidakse nõuda.

Esitatud küsimustele tuleks vastata nende kaalutluste põhjal.

7 3) Mis puudutab tingimusi, mida talupidaja peab toetuse nõudmiseks täitma, toetust maksvat asutust, ning tähtaega, mille jooksul tuleb toetus maksta, siis tuleks viidata määruse nr 1975/69 artiklitele 1–4 ja artiklile 12 ning määruse nr 2195/69 artiklitele 3, 7, 9 ja 10.

8 Määruse nr 1975/69 artikkel 1 sätestab, et „talupidajad, kellel on vähemalt kaks lüpsilehma, võivad taotluse alusel ja allpool toodud tingimustel saada tapatoetust”, mille suuruseks on sama määruse artikli 3 lõike 2 kohaselt 200 arvestusühikut iga tapetud lüpsilehma kohta.

9 Nimetatud määruse artikkel 2 sätestab, et „toetuse andmise tingimuseks on eelkõige saaja kirjalik kinnitus, millega ta kohustub: a) loobuma täielikult piima tootmisest ning b) laskma tappa kõik oma talu lüpsilehmad kindlaksmääratava tähtaja jooksul, ent hiljemalt 30. aprilliks 1970”.

10 Sama määruse artikli 4 lõige 1 sätestab, et „talupidajatele, kellel on kaks kuni viis lüpsilehma, makstakse toetust siis, kui hageja tõendab, et ta on artikli 2 punktis b nimetatud kohustuse täitnud”.

11 Määruse artikkel 12 sätestab, et „Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi arendusrahastu hüvitab liikmesriikidele 50% asjaomastest toetustest”, mis tähendab, et talupidajatele on neid toetusi kohustatud maksma liikmesriigid.

12 Vastavalt määruse nr 2195/69 artiklile 3 „esitatakse toetuse saamise taotlus ajavahemikus 1.–20. detsembrini 1969 iga liikmesriigi nimetatud pädevale asutusele” ning see peab sisaldama teatavaid andmeid ja avaldusi.

13 Nimetatud määruse artikkel 7 sätestab, et “määruse (EMÜ) nr 1975/69 artikli 2 punktis b nimetatud tapaperiood kestab 9. veebruarist 30. aprillini 1970”.

14 Sama määruse artikkel 9 määrab selle, millisel viisil peab talupidaja tõendama määruse nr 1975/69 artikli 4 lõikes 1 sätestatud asjaolusid.

15 Määruse nr 2195/69 artikkel 10 sätestab, et „määruse (EMÜ) nr 1975/69 ... artikli 4 lõikes 1 nimetatud toetus makstakse kahe kuu jooksul pärast tapatõendite esitamist vastavalt käesoleva määruse artiklile 9”.

16 Määruse nr 2195/69 artikli 5 lõikest 1 ilmneb, et toetuse andmise tingimuseks on ka komisjoni seisukoht, „et esitatud taotluste menetlemist võib jätkata”, sellise seisukoha võttis komisjon määruse nr 140/70 artikli 1 punkti a kohaselt kõigi määruse nr 2195/69 artikli 3 alusel esitatud taotluste kohta.

17 Määruse nr 1975/69 artikkel 10 annab komisjonile õiguse lubada liikmesriikidel asjaomase toetuse andmisele „lisatingimusi kehtestada” ning määruse nr 2195/69 artikkel 19 sätestab sellised tingimused, nõudes, et liikmesriigid teavitaksid komisjoni nimetatud artikli kohaselt vastu võetud sätetest.

On aga selge, et Itaalia seda võimalust ei kasutanud.

Samuti on selge, et Itaalia valitsus võttis vastu määruse nr 2195/69 artiklis 4, artikli 5 lõikes 2, artiklites 6, 8 ja 11 sätestatud tehnilised meetmed.

18 4) Nimetatud sätetest ilmneb, et alates sellest kui talupidajatel on kõik määrustes nr 1975/69 ja 2195/69 nimetatud tingimused täidetud, on neil õigus oma liikmesriigilt tapatoetust saada, seda õigust peavad siseriiklikud kohtud kaitsma ja seda õigust võidakse teostada kõigil juhtudel, kui määruse nr 2195/69 artiklis 10 sätestatud tapatõendi esitamisest on möödunud kaks kuud.

19 Sellest ajast alates annavad eespool nimetatud määrused talupidajale õiguse nõuda toetuse maksmist, ilma et asjaomane liikmesriik saaks tugineda selle maksmisest keeldumiseks siseriiklikele õigusnormidele või haldustavadele põhinevatele väidetele.

Seda järeldust tugevdab määruse nr 2195/69 preambuli seitsmes põhjendus, milles rõhutatakse, et „kõikides liikmesriikides tuleks tagada toetuste maksmine sama tähtaja jooksul”.

20 Itaalia valitsus on sellest hoolimata seisukohal, et kõnealused määrused ei anna õigust maksta toetust seni, kuni siseriiklik seadusandja ei ole eraldanud selle tarbeks vajalikke rahalisi vahendeid.

21 Asutamislepingu artikli 5 esimene lõik sätestab, et „liikmesriigid võtavad kõik vajalikud üld- või erimeetmed, et tagada nende kohustuste täitmine, mis tulenevad käesolevast lepingust või ühenduse institutsioonide võetud meetmetest”.

Itaalia valitsuse seisukohaga nõustumise tulemuseks oleks selle riigi talupidajate seadmine vähem soodsasse olukorda võrreldes teiste liikmesriikide talupidajatega, eirates põhireeglit, mis nõuab määruste ühtset kohaldamist kogu ühenduses.

Lisaks sellele sätestavad määrused nr 1975/69 ja 2195/69 üksikasjalikult tingimused, millest kõnealuste üksikisikute õiguste tekkimine sõltub, ning need ei hõlma eelarvelisi kaalutlusi.

22 Selleks, et ühenduse määrusi kohaldataks kõigi liikmesriikide kodanike suhtes ühtmoodi, muutuvad need osaks riigi territooriumil kohaldatavast õigussüsteemist, mis peab võimaldama artiklis 189 sätestatud vahetul õigusemõjul toimida selliselt, et üksikisikud võivad määrustele tugineda, ilma et siseriiklikud sätted või tavad saaksid seda takistada.

23 Liikmesriigi eelarvesätteid ei saa järelikult takistada ühenduse sätte vahetut kohaldamist ega sellest tulenevalt sellise sättega antud üksikisikute õiguste teostamist.

24 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Itaalia Vabariigi valitsuse ning Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

võttes arvesse menetlusdokumente,

kuulanud ära ettekandja-kohtuniku ettekande,

kuulanud ära pr Leonesio, Itaalia Vabariigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni suulised märkused,

kuulanud ära kohtujuristi ettepaneku,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti artikleid 5, 177 ja 189,

võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 1969. aasta määrust nr 1975/69 (EÜT L 252, lk 1),

võttes arvesse komisjoni 4. novembri 1969. aasta määrust nr 2195/69 (EÜT L 278, lk 6),

võttes arvesse protokollil Euroopa Majandusühenduse Kohtu põhikirja kohta, eriti artiklit 20,

võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kodukorda,

EUROOPA KOHUS,

vastuseks Pretore di Lonato 3. novembri 1971. aasta määrusega esitatud eelotsuse küsimustele, otsustab:

1. Ühenduse määruksel on vahetu õigusmõju ja sellisena saab see anda üksikisikutele õigusi, mida siseriiklikud kohtud kaitsma peavad.

Sellisest määruksel tulenevad nõudeõigused riigi vastu tekivad siis, kui määruksel sätestatud tingimused on täidetud ning nende õiguste teostamist ei tohi siseriiklikul tasandil seada sõltuvusse muudest rakendussätetest peale nende, mida nimetatud määruksel endas võidakse nõuda.

2. Alates sellest kui talupidajatel on kõik määruksel nr 1975/69 ja 2195/69 nimetatud tingimused täidetud, on neil õigus oma liikmesriigilt tapatoetust saada, seda õigust peavad siseriiklikud kohtud kaitsma ja seda õigust võidakse teostada kõigil juhtudel, kui määruksel nr 2195/69 artiklis 10 sätestatud tapatõendi esitamisest on möödunud kaks kuud.

Sellest ajast alates annavad eespool nimetatud määruksel talupidajale õiguse nõuda toetuse maksmist, ilma et asjaomane liikmesriik saaks tugineda selle maksmisest keeldumiseks siseriiklikele õigusnormidele või haldustavadele põhinevatele väidetele.

Lecourt

Mertens de Wilmars

Kutscher

Donner

Trabucchi

Monaco

Pescatore

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. mail 1972 Luxembourgis.

Kohtusekretär
A. Van Houtte

President
R. Lecourt